

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

DIONIČKOG DRUŠTVA „SARAJEVOPUTEVI“ SARAJEVO

za 2018. godinu

Broj: 01-02-09-14-4-2041-6/18

Sarajevo, septembar 2019. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	5
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	6
1.	UVOD.....	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	7
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	8
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE.....	9
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	11
6.1	BILANS USPJEHA	11
6.1.1	Prihodi.....	11
6.1.1.1	Poslovni prihodi	11
6.1.1.2	Finansijski prihodi	11
6.1.1.3	Ostali prihodi	11
6.1.2	RASHODI	12
6.1.2.1	Poslovni rashodi	12
6.1.2.2	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja.....	13
6.1.2.3	Troškovi proizvodnih usluga	15
6.1.2.4	Nematerijalni troškovi.....	16
6.1.3	Finansijski rashodi	16
6.1.4	Ostali rashodi i gubici	16
6.1.5	Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika	16
6.1.6	Finansijski rezultat.....	16
6.2	BILANS STANJA.....	17
6.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani.....	17
6.2.1.1	Nekretnine, postrojenja i oprema	17
6.2.1.2	Investicijske nekretnine	19
6.2.1.3	Dugoročni finansijski plasmani	19
6.2.2	Tekuća sredstva.....	20
6.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji.....	20
6.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	20
6.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	20
6.2.3	Kapital	21
6.2.4	Obaveze	22
6.2.4.1	Dugoročne obaveze	22
6.2.4.2	Kratkoročne obaveze	22
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	24
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	24
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	24
7.	JAVNE NABAVKE	24
8.	SUDSKI SPOROVI.....	25
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	26
IV	PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	27
	<i>Bilans uspjeha za period 1. 1. – 31. 12. 2018. godine.....</i>	<i>28</i>
	<i>Bilans stanja na dan 31. 12. 2018. godine .....</i>	<i>30</i>
	<i>Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine (Direktna metoda) .....</i>	<i>31</i>
	<i>Izveštaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31. 12. 2018. godine .....</i>	<i>32</i>

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Dioničkog društva „Sarajevoputevi“ Sarajevo (u daljem tekstu: Društvo)** koji obuhvataju: Bilans stanja na dan 31. 12. 2018. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku, *Osnova za negativno mišljenje*, finansijski izvještaji Društva ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2018. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Društvo nije izvršilo mjerenje vrijednosti nadoknativog iznosa ulaganja u Društvo za proizvodnju građevinskog materijala Misoča d.o.o. Ilijaš u iznosu od 197.588 KM, u skladu sa tačkom 5.2.1 MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, što ima za posljedicu da su ostali dugoročni finansijski plasmani i finansijski rezultat precijenjeni, a rashodi potcijenjeni za navedeni iznos (tačka 6.2.1.3 Izvještaja);**
- 2. Prihodi tekućeg perioda više su iskazani za 125.497 KM, a rashodi manje za 166.831 KM, jer nisu evidentirani u periodu kojem pripadaju, što nije u skladu sa članom 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i tačkama 4.47 i 4.49 Okvira za finansijsko izvještavanje. Navedeno je imalo za posljedicu da je finansijski rezultat precijenjen za 292.328 KM (tačke 6.1.1.3 i 6.2.4.2 Izvještaja);**
- 3. Ne možemo potvrditi strukturu stalnih sredstava i iskazanog kapitala u iznosu od 1.901.700 KM na dan 31. 12. 2018. godine, jer je Društvo u prethodnim godinama povećanje vrijednosti zemljišta evidentiralo na pozicijama „Investicione nekretnine“ i „Prihodi“, umjesto na pozicijama „Zemljište“ i „Kapital – revalorizacione rezerve“ (tačka 6.2.1.2 Izvještaja).**

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI 30 – Etičkim kodeksom kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje* utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalnu procjenu i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava koje je izvršilo rukovodstvo;
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovano na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorovom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba izvijestiti u našem izvještaju nezavisnog revizora, jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Negativno mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Dioničkog društva „Sarajevoputevi“ Sarajevo za 2018. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva nisu u skladu, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Nabavke roba i usluga u 2018. godini, u vrijednosti od 5.319.736 KM, izvršene su bez provođenja postupaka i procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama (tačka 7. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000-Standardima za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI 30 – Etičkim kodeksom, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Društva je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 2. 9. 2019. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl. oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl. oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH;
- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja.

Kriteriji za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o privrednim društvima;
- Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o radu;
- Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH;
- Zakon o porezu na dobit;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Dioničko društvo "Sarajevoputevi" Sarajevo osnovano je Odlukom Vlade FBiH o izuzimanju od privatizacije i zadržavanju u vlasništvu Federacije BiH dijela državnog kapitala od 27. 1. 2003. godine i Odluke Vlade o davanju saglasnosti na povećanje osnovnog kapitala broj 161/05 od 23. 3. 2005. godine. Rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu od 19. 4. 2005. godine upisani su podaci o usklađivanju oblika firme, o osnovnom kapitalu i usklađivanju Statuta sa Zakonom o privrednim društvima.

Od momenta prve registracije do kraja 2014. godine vršeno je nekoliko promjena u sudskom registru, a odnose se na promjene vezane za povećanje kapitala kao i promjene lica odgovornih za zastupanje Društva.

Osnovni kapital Dioničkog društva iznosi 6.041.500 KM i podijeljen je na 483.320 običnih dionica, iste klase, nominalne vrijednosti od 12,50 KM po dionici.

Učešće državnog kapitala je 77,32%, a učešće ostalih dioničara čine: Društvo za proizvodnju, trgovinu i usluge JATA Group d.o.o. Srebrenik sa 17,02% i Mali dioničari sa 5,66%.

Prema dostavljenoj sudskoj registraciji, „Higway construction company“ Sarajevo je vlasnik 17,02% dionica jer nije izvršena promjena u skladu sa Rješenjem o upisu u sudski registar kod Komisije za vrijednosne papire, iako je Društvo je po ovom pitanju poduzelo potrebne aktivnosti.

Nadležno ministarstvo je Federalno ministarstvo prometa i komunikacija.

Osnovna djelatnost Društva je niskogradnja, izgradnja i održavanje puteva i putne infrastrukture, održavanje objekata visokogradnje i njihovih dijelova, iznajmljivanje građevinske mehanizacije i srodnih poslova. Statutom je uređeno da Društvo obavlja i poslove vanjskotrgovinskog prometa.

Organi upravljanja Društva su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

Upravu Društva čini: Nataša Fazlić – direktorica Društva.

Direktoricu Društva imenovao je Nadzorni odbor na osnovu saglasnosti Vlade FBiH, na mandatni period od četiri godine, počevši od 4. 7. 2016. godine.

osnovu prethodne saglasnosti Vlade FBiH na sjednici održanoj 20. 12. 2017. godine, na vremenski period od tri mjeseca, počevši od dana donošenja Odluke. Privremeni Nadzorni odbor činili su: Elvis Hrvat – predsjednik, Igor Josipović – član, Boris Lekić – član. Privremeni Nadzorni odbor održao je jednu sjednicu u 2018. godini. Nakon isteka tri mjeseca Nadzorni odbor nije imao aktivnosti.

Skupštinu Društva čine opunomoćenici, imenovani od strane Vlade FBiH i dioničara sa najvećim brojem dionica. Opunomoćenik kojeg je imenovala Vlada FBiH, bio je Goran Buhač. Skupština je 2018. godini održala jednu sjednicu.

Pravilnikom o radu Društva, u sklopu kojeg je organizacija i sistematizacija Društva detaljno je uređena unutrašnja organizacija, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje organizacionim dijelovima Društva, grupe složenosti poslova i druga pitanja u vezi sa organizacijom rukovođenja. Za realizaciju poslova i ciljeva poslovanja, Društvo je formiralo organizacione jedinice: Kabinet uprave, Tehnički sektor, Sektor opštih, pravnih i kadrovskih poslova, Sektor finansija i računovodstva, u čijem sastavu je i Interna revizija. Za obavljanje poslova i radnih zadataka iz djelokruga rada sektora formirane su niže organizacijske jedinice-službe. Na dan 31. 12. 2018. godine u Društvu je bilo 123 zaposlenika.

Odbor za reviziju čine: Vahid Dupovac – predsjednik, Bakir Čelosmanović – član i Adnan Rovčanin – član. Odbor za reviziju imenovan je Rješenjem Vlade FBiH od 9. 9. 2016. godine na period od četiri godine. Odbor za reviziju u 2018. godini održao je šest sjednica, na kojima je razmatrao Izvještaje Odjela za internu reviziju.

Sjedište Društva je u Sarajevu u Ulici Mustajbega Fadilpašića broj 17.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva za 2018. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od decembra 2018. godine do aprila 2019. godine, sa prekidima.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH je izvršio finansijsku reviziju Društva za 2014. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Društvo je postupilo u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju za 2014. godinu. Uvidom u preduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Sve isplate preko blagajne se vrše na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije kontrolisane i ovjerene od strane odgovorne osobe;
- 2) Preispituje se osnovanost iskazanih pretplata na dobavljačima i u skladu s tim se vrši pravilno knjigovodstveno evidentiranje.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Intenzivirane su aktivnosti vezane za obezbjeđenje dokaza o vlasništvu, procjeni i uknjižbi nekretnina kod nadležnih sudova, međutim iste nisu okončane;
- 2) U cilju racionalizacije i smanjenja troškova preispituje se potreba angažiranja kooperanata, međutim oni se i dalje angažuju;
- 3) Finansijski izvještaji nisu u potpunosti sačinjeni u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i Okvirom za finansijsko izvještavanje.

Nerealizovane preporuke

- 1) U skladu sa tačkom 60. MRS-a 40 – Ulaganja u nekretnine, izvršiti prenos investicijske nekretnine mjerene po fer vrijednosti na nekretninu koju koristi vlasnik na datum prenosa;
- 2) Sve nabavke planirati Godišnjim planom nabavki, a postupke nabavki provoditi uz dosljednu primjenu procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama, njegovim provedbenim aktima i internim aktom Društva;
- 3) Potrebno je izvršiti procjenu preostalog vijeka upotrebe materijalnih sredstava i na osnovu toga utvrditi adekvatne stope amortizacije;

- 4) Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva i ulaganja u druga pravna lica umanjena i procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje imovine;
- 5) Potrebno je vršiti rezervisanja dosljednom primjenom MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, kako bi na datum bilansa troškovi, obaveze i finansijski rezultat bili realno iskazani;
- 6) Osnivač Društva i resorno ministarstvo dužni su se aktivno uključiti i poduzeti odgovarajuće mjere u prevazilaženju i rješavanju konstatovanih propusta i problema - u prvom redu imenovati Nadzorni odbor, riješiti status Uprave Društva, te osigurati uslove za funkcionisanje sistema internih kontrola;
- 7) Planiranje poslovnih aktivnosti urediti internim aktima, te Plan poslovanja pripremati i donositi na realnim osnovama, a godišnje izvještaje o poslovanju sačinjavati uz obrazloženja i uporedni prikaz svih planiranih i ostvarenih pozicija;
- 8) Ne stvarati obaveze bez prethodno provedenih postupaka i procedura propisanih Zakonom o javnim nabavama.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, menadžment je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštovanje postojećih zakonskih propisa.

Pravilnikom o radu, u sklopu kojeg je sistematizacija poslova i radnih zadataka, definisani su uslovi koje zaposlenici moraju ispunjavati kako bi mogli raditi na određenom radnom mjestu, potreban broj izvršitelja na radnim mjestima i druga pitanja.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i usklađenost istih sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata. Pravilnikom o radu, u dijelu sistematizacije poslova i radnih zadataka, predviđeno je radno mjesto certificiranog računovođe za poslove izrade finansijskih izvještaja. Međutim, radno mjesto nije popunjeno. Finansijske izvještaje potpisuje eksterni računovođa, sa kojim Društvo ima potpisan ugovor.

Društvo je donijelo značajan broj internih akata kojima su uređene procedure i postupanja zaposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka, kao što su Pravilnik o radu, Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama, Pravilnik o popisu, Pravilnik o finansijskom poslovanju, Pravilnik o blagajničkom poslovanju, Pravilnik o reprezentaciji i drugi. Međutim, navedeni interni akti nisu bili dovoljni da se uspostavi funkcionalan sistem internih kontrola po COSO modelu, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH, što je dovelo do određenih propusta, koji se odnose na sljedeće: nije vršena procjena vrijednosti stalnih sredstava; nije vršena procjena vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana; investicione nekretnine nisu iskazane u skladu sa zahtjevima MRS-a 40 – Investicione nekretnine, Društvo nema vlasništvo nad svim nekretninama koje koristi i koje su iskazane u poslovnim knjigama; nije izvršena procjena preostalog vijeka upotrebe materijalnih sredstava, niti su utvrđene adekvatne stope amortizacije; nije izvršena procjena niti rezervisanje u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva; pojedini prihodi i troškovi nisu evidentirani u periodu u kom su nastali, odredbe Zakona o javnim nabavkama nisu primjenjivane, svi troškovi i prihodi nisu knjiženi u godini kojoj pripadaju.

Za navedene nedostatke i slabosti u funkcionisanju sistema internih kontrola date su preporuke u dijelovima Izvještaja u kojima su šire obrazložene spomenute aktivnosti.

Društvo, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH¹ i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH², nije sačinilo godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2018. godinu. Imenovan je koordinator za finansijsko upravljanje i kontrolu. Međutim, nije bilo aktivnosti u ovom dijelu.

Skupština Društva je 20. 12. 2018. godine imenovala članove privremenog Nadzornog odbora na period od tri mjeseca, kojima je mandat istekao u martu 2019. godine i do okončanja revizije (juli 2019. godine) nije imenovan novi. U vrijeme mandata Nadzorni odbor je održao samo jednu konstituirajuću sjednicu, na kojoj su usvojeni finansijski izvještaji sa Izvještajem vanjskog revizora i Izvještaj o poslovanju za 2017. godinu. Na osnovu navedenog, ne možemo potvrditi da je Nadzorni odbor kao organ upravljanja u Društvu funkcionisao i obavljao funkciju koja mu je propisana u skladu sa Zakonom o privrednim društvima³ i u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH, što ima velikog uticaja na funkcionisanje i rješavanje nagomilanih problema u Društvu.

Preporuke:

- **sistem internih kontrola uspostaviti u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;**
- **potrebno je da Skupština Društva, u saradnji sa resornim ministarstvom, kao organ intenzivira aktivnosti na imenovanju Nadzornog odbora, te provede konkursnu proceduru u skladu sa Zakonom, a u cilju efikasnijeg poslovanja Društva.**

Interna revizija

Odjel za internu reviziju se sastoji od dva člana: direktora, koji nije zaposlenik Društva i imenovan je Odlukom Odbora za reviziju od 1. 1. 2015. godine na mandatni period od četiri godine, i jednog izvršioca, u skladu sa sistematizacijom poslova i radnih zadataka. Odjel je sačinio Program rada i Studiju rizika za 2018. godinu. Odjel za internu reviziju je tokom 2018. godine sačinio osam izvještaja koji su se odnosili na reviziju potrošnje goriva u Službi mehanizacije, reviziju finansijskih izvještaja, reviziju popisa stalnih sredstava, reviziju sirovina, materijala, goriva, reviziju potraživanja i reviziju poslovanja Društva. U januaru 2019. godine je sačinjen godišnji Izvještaj o radu, u kojem je navedeno da su u pojedinačnim izvještajima konstatovane nepravilnosti, za koje su date preporuke radi njihovog otklanjanja. Vršiti se praćenje postupanja po preporukama. Odjel za internu reviziju podnio je i konačne izvještaje Odboru za reviziju.

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Uprava Društva, u skladu sa članovima 22-24. Zakona o javnim poduzećima i Statutom Društva, sačinjava trogodišnje, odnosno godišnje planove poslovanja. U Društvu je donesen Plan poslovanja za 2016-2018. godinu, usvojen od Nadzornog odbora 28. 3. 2016. godine. Uprava Društva sačinila je godišnji Plan poslovanja za 2018. godinu, koji je Nadzorni odbor odobrio 16. 3. 2018. godine.

Društvo, nije u skladu sa članom 22. navedenog Zakona, isti dostavilo Uredu za reviziju institucija u FBiH.

Plan poslovanja za 2018. godinu sačinjen je na bazi statističkih pokazatelja, analize i procjene mogućnosti korištenja svih postojećih kapaciteta (kako mehanizacije tako i ljudstva) u realizaciji očekivanih ugovora. Pri izradi plana koristili su se kriteriji: analiza postojećeg stanja i strateških ciljeva, utvrđenih dugoročnim planovima. U finansijskom aspektu trogodišnjeg plana dat je pregled finansijske projekcije očekivanih prihoda, rashoda, kapitalnih izdataka, izvora finansiranja, otplate kredita i projicirani finansijski rezultat.

---

¹ „Sl. novine FBiH“ broj:38/16;

² „Sl. novine FBiH“ broj 06/17;

³ „Sl. novine FBiH“ broj: 23/99; 45/00;2/02 i 29/03;

U Društvu praćenje izvršenja Plana poslovanja vrši Uprava, zajedno sa Sektorom finansija i računovodstva, kao i ostalim učesnicima u procesu planiranja. Uprava Društva polugodišnje i godišnje razmatra ostvarenje godišnjeg Plana poslovanja i u slučaju potrebe donosi odluku o njegovom revidiranju i usaglašavanju radi prilagođavanja nastalim promijenjenim uslovima. Tokom 2018. godine u Društvu nije vršena izmjena Plana poslovanja.

Društvo nije donijelo internu proceduru o načinu i metodologiji planiranja, niti su utvrđene procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti.

Osnovne ekonomske kategorije planirane su u sljedećim iznosima:

KM						
R.br.	Pozicija	Ostvareno u 2017. god.	Plan za 2018. god.	Ostvareno u 2018. god.	Indeks (5/3)	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	6.528.748	8.063.069	7.705.415	118	96
II	Rashodi	6.525.770	8.060.688	7.701.958	118	96
III	Finansijski rezultat prije poreza	2.978	2.381	3.457	103	64

Investicijska ulaganja planirana su u 2018. godini u iznosu od 695.000 KM, od čega je najveća planirana stavka nabavka dva kamiona - Mercedes ili Man (360.000 KM), mašina za probijanje stubova odbojne ograde Arteco ili slično (80.000 KM), plug za čišćenje snijega (40.000 KM) i druge mašine koje se koriste u obavljanju redovne djelatnosti.

U 2018. godini iskazan je ukupan prihod u iznosu od 7.705.415 KM, što je u odnosu na Plan manje za 357.654 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veće za 1.176.667 KM.

Rashodi u 2018. godini iskazani su u iznosu od 7.701.958 KM, što je u odnosu na Plan manje za 358.730 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veće za 1.176.188 KM.

U 2018. godini iskazan je finansijski rezultat nakon poreza u iznosu od 1.523 KM.

Ukupne investicije iskazane su u iznosu od 126.560 KM, što je u odnosu na planirane vrijednosti manje za 568.440 KM.

Godišnje finansijske izvještaje za 2018. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo ovlaštenoj instituciji u utvrđenom roku. **Međutim, budući da u Društvu nije formiran Nadzorni odbor, Godišnje finansijske izvještaje, kao i Godišnji izvještaj o poslovanju, nije razmatrao Nadzorni odbor ni Skupština Društva, što nije u skladu sa članom 44. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, te članovima 257. i 335. Zakona o privrednim društvima. Navedenim članovima Zakona nalaže se da Nadzorni odbor i Skupština Društva razmatraju godišnje finansijske izvještaje, te da iste, zajedno sa Odlukom o utvrđivanju godišnjih finansijskih izvještaja i Odlukom o prijedlogu raspodjele dobiti ili pokrića gubitka, predaju ovlaštenoj instituciji.**

Preporuke:

- **trogodišnji plan poslovanja, u skladu sa članom 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, treba dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH;**
- **potrebno je da Nadzorni odbor i Skupština Društva razmatraju godišnje finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Zakonom o privrednim društvima;**
- **planiranje poslovnih aktivnosti urediti internim aktima, te Plan poslovanja pripremati i donositi na realnim osnovama.**

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 BILANS USPJEHA

6.1.1 Prihodi

Struktura ostvarenih prihoda iskazana u finansijskim izvještajima je sljedeća:

	1. 1. - 31.12.2018.	1. 1. - 31.12.2017.
PRIHODI	7.705.415	6.528.748
Poslovni prihodi	7.200.615	6.075.682
Finansijski prihodi	4.780	15
Ostali prihodi i dobici	500.021	453.051

6.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 7.200.615 KM.

Prihodi od prodaje učinaka ostvareni su najvećim dijelom obavljanjem poslova redovnog i zimskog održavanja na osnovu sklopljenih sporazuma za potrebe JP Ceste FBiH u iznosu od 2.263.985 KM i za potrebe JP Autoceste FBiH u iznosu od 2.127.041 KM.

Dio prihoda u iznosu od 132.434 KM odnosi se na višak radova od 106.873 KM u odnosu na ugovorene radove za JP Autoceste FBiH i iznos od 25.561 KM za JP Ceste FBiH. Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da su radovi za navedena Društva izvršeni u 2018. godini. Izdate su privremene situacije, koje su potpisali izvođači radova 31. 12. 2018. godine. Međutim, privremenu situaciju za JP Ceste FBiH potpisao je Nadzora tek 3. 4. 2019. godine, dok za JP Autoceste FBiH ista nije potpisana do okončanja revizije.

Obavljanjem poslova za potrebe Direkcije za puteve Kantona Sarajevo ostvareno je 890.233 KM, a investicionim održavanjem ostalih općina 721.341 KM. Pored toga, Društvo je u toku 2018. godine sa više općina imalo sklopljene ugovore za poslove sanacije, rekonstrukcije i asfaltiranja saobraćajnica, po kom osnovu je ostvaren prihod u iznosu od 338.226 KM. Društvo ostvaruje prihode i po osnovu veleprodaje asfalta (605.743 KM) i po osnovu izdavanja mašina u zakup (21.066 KM). Na poziciji ostalih poslovnih prihoda, u iznosu od 59.793 KM, najvećim dijelom iskazani su prihodi po osnovu refundacije od Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo, na ime troškova primanja pripravnika od 32.601 KM.

Preporuka:

- **priznavanje prihoda od izvršenih usluga vršiti u obračunskom periodu u kom je navedeni prihod ostvaren uz obezbjeđenje potrebne dokumentacije, u skladu sa tačkom 47. Okvira za finansijsko izvještavanje.**

6.1.1.2 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 4.780 KM i najvećim dijelom se odnose na prihode od zateznih kamata, u iznosu od 4.678 KM.

6.1.1.3 Ostali prihodi

Ostali prihodi iskazani su u iznosu od 500.021 KM i odnose se na:

- prihod od naknadno utvrđenog prava vlasništva na zemljište od strane Društva u iznosu od 265.895 KM;
- prihod od prodaje materijala 106.389 KM;

- prihod po osnovu ispravke greške iz ranijih godina u iznosu od 64.914 KM. Navedeni iznos se odnosi na obračunatu zateznu kamatu prema Općini Vareš, a po sudskoj presudi na osnovu priznanja od 30. 3. 2015. godine. Prema navedenoj presudi tuženi je dužan platiti i zateznu kamatu, počevši od 19. 7. 2013. godine. Nije nam dostavljen obračun zatezne kamate, te iznos ne možemo potvrditi. Također, s obzirom na to da se radi o kamati koja je obračunata za period 19. 7. 2013. – 31. 12. 2018. godine, ista ne može u cijelosti biti prihod 2018. godine. S obzirom na navedeno, ostali prihod i finansijski rezultat su precijenjeni, a akumulirana dobit iz ranijih godina potcijenjena za isti iznos;
- prihod od otpisanih obaveza, u iznosu od 62.823 KM, najvećim dijelom se odnosi na otpisane obaveze po osnovu naknade za općekorisne funkcije šuma. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se iznos od 60.583 KM odnosi na obračunatu naknadu za općekorisne funkcije šuma za period od 2011. do 2018. godine. Naknada je obračunata prema odredbama Zakona o šumama Kantona Sarajevo⁴. Društvo pomenutu naknadu nije platilo u skladu sa odredbama Zakona. Na dan 31. 12. 2018. godine obaveza je otpisana bez odgovarajućeg osnova i dokumentacije. Zbog navedenog, ostali prihod i rezultat su precijenjeni, a obaveze potcijenjene za 60.583 KM.

Preporuke:

- za iskazani prihod od zatezne kamate obezbijediti relevantnu dokumentaciju, tj. obračun koji predstavlja podlogu za priznavanje istog u finansijskim izvještajima, u skladu sa zahtjevima člana 47. Okvira za finansijsko izvještavanje;
- otpis obaveza vršiti isključivo na osnovu odgovarajuće dokumentacije i u skladu sa zakonskim propisima koji regulišu ovu oblast.

6.1.2 RASHODI

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi u iznosu od 7.701.958 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 1.176.188 KM, a čine ih:

	KM	
	1. 1. - 31. 12. 2018.	1. 1. - 31. 12. 2017.
RASHODI	7.701.958	6.525.770
Poslovni rashodi:	7.438.664	6.407.173
Materijalni troškovi	3.430.192	2.740.262
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	2.386.850	2.290.602
Troškovi proizvodnih usluga	906.889	693.621
Amortizacija	386.491	373.707
Nematerijalni troškovi	328.242	308.981
Finansijski rashodi	58.178	34.226
Ostali rashodi i gubici	19.343	56.012
Rash. iz osn.prom. rač. pol. i ispr.neznač.greš.iz ran. razdoblja	185.773	28.359

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 7.438.664 KM i čine najznačajniju stavku u strukturi ukupnih rashoda.

6.1.2.1.1 Materijalni troškovi

Materijalni troškovi iskazani su u iznosu od 3.430.192 KM i u direktnoj su vezi sa ostvarenim prihodom po osnovu obavljanja redovne djelatnosti. U okviru ove pozicije iskazane su: utrošene

⁴ „Sl. Novine KS“ broj 5/13

sirovine i materijal (2.321.428 KM), utrošena energija i gorivo (950.975 KM), utrošeni rezervni dijelovi (109.026 KM), te otpis sitnog inventara i autoguma (48.763 KM).

Utrošene sirovine i materijal iskazane su u iznosu od 2.321.428 KM. Ove troškove u najvećem dijelu čine utrošeni materijal za održavanje cesta i materijal za asfaltnu masu za ceste (2.303.159 KM), nabavljeni od različitih dobavljača („MGBH“ d.o.o. Ilidža, „Tehnološki centar E&P“ d.o.o. Zavidovići, „Baumit“ d.o.o. Sarajevo, Tekomining d.o.o. Lapišnica i dr.). Na ovoj poziciji iskazan je i utrošeni kancelarijski materijal, materijal za održavanje higijene i ostali troškovi sirovina i materijala, nabavljeni od više dobavljača.

Utrošena energija i gorivo iskazani su u iznosu od 950.975 KM. U okviru ove pozicije najveći iznos od 927.606 KM odnosi se na dizel gorivo, benzin i motorno ulje, utrošeno u obavljanju poslova održavanja (sredstva mehanizacije - radni strojevi i teretna vozila), a preostalih 23.369 KM čini utrošena električna energija, te utrošeni plin i para. Sredstva mehanizacije angažovana su na poslovima zimskog i ljetnog održavanja saobraćajnica, raspoređena na punktovima službe Blažuj, Vlakovo, Jošanica i Nišići. Na dan 31. 12. 2018. godine Društvo je raspolagalo sa 73 sredstva mehanizacije i pet službenih vozila (marke Škoda). Radi kontrole utroška goriva i kretanja vozila integriran je GPS sistem i sonda za mjerenje i kontrolu nivoa goriva u rezervoaru. Na kraju mjeseca vrši se usuglašavanje evidencije putnih naloga, u skladu sa izvještajem o potrošnji goriva. **Tokom 2018. godine Društvo je nabavku nafte i naftnih derivata vršilo od šest dobavljača, i to: HIFA Petrol d.o.o. Sarajevo, Petrol Oil Company d.o.o. Sarajevo, AME d.o.o. Vogošća, Orman d.o.o. Kiseljak, Trgo-šped d.o.o. Kakanj i El Tarik Oil d.o.o. Sarajevo.**

Utrošeni rezervni dijelovi iskazani su u iznosu od 109.026 KM. Ovi troškovi se odnose na troškove rezervnih dijelova za teretna vozila i radne strojeve.

Nabavke sirovina, materijala, goriva, maziva, kao i rezervnih dijelova, vršile su se bez provođenja postupaka i procedura, u skladu sa važećim propisima o javnim nabavkama, o čemu je više konstatovano u tački 7. Izvještaja.

6.1.2.2 Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

U okviru poslovnih rashoda značajni su izdaci za plaće i ostala lična primanja, a njihova struktura je:

	KM
Troškovi plaća i ostalih primanja zaposlenih	2.386.850
Troškovi plaća i naknada plaća	1.936.435
Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih	378.806
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	71.609

Troškovi plaća i ostalih primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 2.386.850 KM. U okviru istih najveći su troškovi plaća i naknada plaća zaposlenih u iznosu od 1.936.435 KM, a čine ih: neto plaće i pripadajući porezi i doprinosi.

Prilikom obračuna i isplate plaća i naknada primjenjuju se odredbe Zakona o radu,^[1] Općeg kolektivnog ugovora,^[2] Pravilnika o radu (u primjeni od oktobra 2016. godine). Sastavni dio Pravilnika o radu je sistematizacija radnih mjesta.

Pravilnikom o radu na jedinstven način su regulisane plaće zaposlenih, osnovna i najniža neto plaća, koeficijenti po grupama složenosti poslova, dodaci i naknade plaća i dodatna primanja.

Najviša neto plaća isplaćena u Društvu u 2018. godini je plaća direktora u iznosu od 2.640 KM, a najniža 498 KM, dok je prosječna neto plaća na nivou Društva iskazana u iznosu od 783 KM.

^[1] „Sl. novine FBiH“, br.26/16;

^[2] „Sl. novine FBiH“, br. 48/16;

Visinu plaće za direktora Društva utvrđuje Nadzorni odbor i reguliše se menadžerskim ugovorom, na koji je data saglasnost Vlade FBiH 24. 6. 2016. godine, u skladu sa Zakonom o plaćama i drugim materijalnim pravima članova upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH. Menadžerskim ugovorima utvrđena je mjesečna osnovna plaća direktora Društva u iznosu od 4,3 prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, uvećanu za svaku godinu navršenog staža za 0,6%.

U Društvu je u periodu od 2016. do kraja 2018. godine sedam puta izvršena izmjena sistematizacije radnih mjesta. Navedenim izmjenama vršeno je interno premještanje zaposlenih i mijenjali su se koeficijenti za pojedina radna mjesta.

Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih iskazani su u iznosu od 378.806 KM i regulisani su i isplaćeni u skladu sa Pravilnikom o radu i Odlukama direktorice. U okviru ovih troškova najznačajniji su troškovi toplog obroka od 158.389 KM, troškovi službenih putovanja zaposlenih od 143.440 KM, troškovi prevoza na posao i sa posla od 63.725 KM i otpremnine za odlazak u penziju od 5.304 KM.

Naknade za topli obrok obračunavale su se na osnovu Odluke o visini dnevne naknade za ishranu u toku radnog vremena (topli obrok) za 2018. godinu u visini od 8 KM po radnom danu.

Troškovi službenih putovanja zaposlenih odnose se na: dnevnice za zimsko održavanje – punktovi, iskazane u iznosu od 115.400 KM i dnevnice za redovno održavanje u iznosu od 27.600 KM, te troškove dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu u iznosu od 440 KM.

Redovno i zimsko održavanje magistralnih cesta vrši se na osnovu Okvirnog sporazuma, sklopljenog sa JP Autoceste FBiH i JP Ceste FBiH, za područje od Olova do Konjica, ukupne dužine od 127,9 km, održavanje autoceste A1 dionica Zenica – jug - Tarčin dužine od 81 km, te dionice brze ceste BC1 Butila - Briješće dužine cca 3,5 km. Društvo za isto održavanje, u slučaju prekovremenog ili noćnog rada, te u slučaju vanrednih okolnosti, isplaćuje zaposlenicima dnevnice na ime službenog puta za zimsko održavanje (punktovi) i dnevnice za redovno održavanje. Ukupan trošak za navedene dnevnice u 2018. godini iskazane su u iznosu od 143.000 KM.

Smatramo da se radi o redovnim aktivnostima zaposlenih u Društvu, koje su propisane Pravilnikom o radu, kao redovan rad, prekovremeni ili noćni rad, te da se isplate po ovom osnovu trebaju vršiti kroz plaću.

Preporuka:

- ***isplate zaposlenicima za redovne aktivnosti održavanja puteva, propisane Pravilnikom o radu Društva, potrebno je vršiti kroz plaću.***

Naknade za prevoz na posao i sa posla utvrđene su članom 60. Pravilnika o radu i Odlukom direktora Društva. Odnose se na troškove prevoza za zaposlenike kojima nije osiguran prevoz na posao i sa posla.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima iskazani su u iznosu od 71.609 KM i odnose se na troškove po osnovu naknada članovima, odbora komisija i troškove naknada ostalim fizičkim licima, te pripadajućih poreza i doprinosa.

Naknade članovima odbora iskazane su u iznosu od 49.837 KM, a odnose se na isplate naknada članovima Nadzornog odbora od 10.070 KM, članovima Odbora za reviziju od 28.357 KM, punomoćniku Skupštine Društva od 368 KM, direktoru interne revizije od 11.042 KM, sa pripadajućim porezima i doprinosima. U skladu sa Rješenjem o imenovanju, Zakonu o porezu na dohodak,^[3] Pravilniku o primjeni Zakona o porezu na dohodak,^[4] obračunava se i isplaćuje mjesečna naknada članovima odbora. Predsjedniku Nadzornog odbora isplaćuje se mjesečna naknada u visini od 60% od dvije prosječne neto plaće, isplaćene u Federaciji BiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku, a članovima 80% od iznosa mjesečne naknade predsjednika Nadzornog odbora Društva. Predsjedniku Odbora za reviziju pripada mjesečna naknada

---

^[3] „Sl. novine FBiH“ 10/08, 09/10, 44/11, 7/13, 65/13;

^[4] „Sl. novine FBiH“ 67/08;

u visini od 70% od utvrđene mjesečne naknade predsjedniku Nadzornog odbora, a članovima 70% od utvrđene naknade članovima Nadzornog odbora. Direktor Odjela za internu reviziju, u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima i Odlukom Odbora za reviziju, ugovorena je mjesečna naknada u visini od 750 KM mjesečno. Na osnovu člana 9. Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH i uz pisanu suglasnost resornog Ministarstva, visina naknade za rad punomoćnicima za prisustvovanje na sjednicama iznosi od 300 KM po održanoj sjednici.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima iskazani su u iznosu od 21.772 KM, a odnose se na naknade po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima od 17.068 KM i ugovora o djelu od 4.404 KM. Ugovori po osnovu privremenih i povremenih poslova zaključivani su na period od dva mjeseca za poslove košenja trave i korova i čišćenje kolovoza. Ugovori o djelu zaključivani su za usluge vještačenja i ispitivanja tržišta. Ove naknade se obračunavaju u skladu sa zakonskim propisima na osnovu potpisanih ugovora.

6.1.2.3 Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 906.889 KM. U okviru istih najznačajniji su troškovi usluga izrade i dorade učinaka (710.858 KM), troškovi usluga održavanja (95.937 KM), troškovi transportnih usluga (52.782 KM), troškovi ostalih usluga (30.377 KM - registracije vozila) i troškovi zakupa (16.285 KM).

Usluge izrade i dorade učinaka iskazane su u iznosu od 710.858 KM i najvećim dijelom odnose se na usluge u građevinarstvu (465.765 KM) i usluge drugih u zimskom održavanju (240.153 KM). Ove troškove čine usluge održavanja cesta od strane drugih pravnih osoba (kooperanata), angažiranih u skladu sa zaključenim ugovorima, na osnovu ranije saradnje za obavljanje poslova. **Ugovori sa kooperantima, kao što je navedeno i u prethodnom izvještaju, zaključuju se bez prethodno provedenih postupaka i procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama. Ove vrste usluga odnose se na poslove koji su u nadležnosti Društva, dobivenim učešćem na tenderima, objavljenih od strane trećih lica. Društvo već godinama koristi usluge kooperanata, stvarajući značajne troškove po ovom osnovu. Smatramo da Društvo treba u cilju racionalizacije i smanjenja troškova preispitati potrebu angažiranja istih, a ulagati u vlastitu infrastrukturu. Tokom 2018. godine angažirani kooperanti su bili: MGBH d.o.o. Sarajevo, SP-AR d.o.o. Sarajevo, Atlas-D d.o.o. Visoko, Trgo-Šped d.o.o. Kakanj, Almy d.o.o. Zenica, Ceste Company d.o.o. Kiseljak, Agi d.o.o. Konjic, Termobeton d.o.o. Breza, Bilal d.o.o. Ilijaš, Memi odbojne ograde d.o.o. Živinice.**

Preporuka:

- ***potrebno je, u cilju racionalizacije i smanjenja troškova, preispitati potrebu angažiranja kooperanata.***

Troškovi usluga održavanja iskazani su u iznosu od 95.937 KM, a u najvećem dijelu čine usluge tekućeg održavanja opreme i strojeva, troškove usluga održavanja osobnih vozila, vulkanizerske usluge, te ostale servisne usluge. **Izbor dobavljača za usluge tekućeg održavanja nije izvršen u skladu sa važećim propisima o javnim nabavkama.**

Troškovi transportnih usluga iskazani su u iznosu od 52.782 KM, a najvećim dijelom se odnose na transportne usluge prevoza soli u iznosu od 46.310 KM. **Naime, Društvo je koristilo usluge prevoza soli tokom 2018. godine od tri dobavljača (Logistic Agent d.o.o. Sarajevo, Forex d.o.o. Tuzla i Tuzla transport d.o.o. Tuzla), odabrana na osnovu tri ponude, bez provedenih postupaka i procedura propisanih važećim propisima o javnim nabavkama.**

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 386.491 KM. Amortizacija se obračunava linearnom metodom i primjenjuju se stope amortizacije propisane nomenklaturom iz 2014. godine, što je detaljnije pojašnjeno u tački 6.2.1 Izvještaja.

6.1.2.4 Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 328.242 KM, a najznačajniji su: troškovi poreza, naknada i taksi od 108.008 KM, troškovi neproizvodnih usluga od 50.949 KM, (advokatske, komunalne, revizijske, konzultantske usluge, troškovi projekta i sl.), troškovi premija osiguranja od 44.922 KM (stalnih sredstava, vozila i osiguranje od posljedica nesretnih slučajeva), troškovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu od 41.644 KM, troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga od 25.331 KM (poštanske, telefonske, internet usluge, usluge brze pošte i sl.), troškovi reprezentacije od 13.586 KM, troškovi članskih doprinosa i sličnih obaveza u iznosu od 12.489 KM.

6.1.3 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 58.178 KM, od čega se na izdatke za kamate po kreditima odnosi 57.509 KM.

6.1.4 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici iskazani su u iznosu od 19.343 KM, od čega se na gubitke od prodaje transportnih sredstava odnosi 11.186 KM i troškove sudskih i drugih sporova – kazne 6.107 KM.

6.1.5 Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika

Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika iskazani su u iznosu od 185.773 KM i isti se najvećim dijelom odnose na doprinose i isplate po sudskim presudama iz ranijih godina.

6.1.6 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima Društva za 2018. godinu iskazan je pozitivan finansijski rezultat od 1.523 KM.

Testiranjem određenih stavki prihoda i rashoda uočeni su propusti koji ukazuju da je finansijski rezultat precijenjen jer Društvo:

- nije izvršilo ispravku dugoročnih finansijskih ulaganja u iznosu od 197.588 KM (tačka 6.2.1 Izvještaja);
- nije priznavalo i računovodstveno evidentiralo dio troškova i obaveza u iznosu od 166.831 KM u momentu nastanka istih, što nije u skladu sa članom 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i tačkom 4.49 Okvira za finansijsko izvještavanje;
- u okviru ostalih prihoda iskazalo je 125.497 KM, od čega se 64.914 KM odnosi na ispravku greške iz prethodnih godina, a 60.583 KM na prihod od otpisanih obaveza. Navedeno nije u skladu sa članom 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i tačkom 4.47 Okvira za finansijsko izvještavanje i Zakonom o šumama (tačka 6.1.1.3 Izvještaja).

Uzimajući u obzir naprijed navedeno finansijski rezultat u iznosu od 1.523 KM nije tačno iskazan. Da su provedena ispravna knjiženja finansijski rezultat bi bio negativan (gubitak) najmanje u vrijednosti od 488.393 KM.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Struktura stalnih sredstava i dugoročnih plasmana na datum bilansa iskazana je:

	KM	
	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	7.897.270	7.912.654
Nekretnine, postrojenja i oprema	5.782.365	5.804.362
Investicijske nekretnine	1.901.700	1.901.700
Dugoročni finansijski plasmani	205.932	205.932
Dugoročna razgraničenja	7.273	660

6.2.1.1 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema predstavljaju najveći dio stalnih sredstava i iskazane su u iznosu od 5.782.365 KM. Struktura i promjene na ovoj imovini daju se u sljedećoj tabeli:

Opis	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Pogonski i kancelarijski namještaj	Transportna sredstva	Ukupno
Nabavna vrijednost						
na dan 1. 1. 2018.	66.526	4.122.589	9.293.569	483.867	3.245.458	17.212.009
- direktna povećanja u 2018.	265.895	-	99.975	2.955	23.629	126.560
- rashodovanje	-	-	-	-	(26.230)	(26.230)
na dan 31. 12. 2018.	332.421	4.122.589	9.393.544	486.822	3.242.857	17.578.234
Akumulirana amortizacija						
na dan 1. 1. 2018.	-	1.751.095	7.232.899	374.589	2.056.874	11.415.457
- amortizacija	-	41.334	241.523	21.128	81.642	385.627
- rashodovanje	-	-	-	-	(5.215)	(5.215)
na dan 31. 12. 2018.	-	1.792.429	7.474.422	395.717	2.133.301	11.795.869
Neto knjgov. vrijednost						
na dan 31. 12. 2017.	66.526	2.371.494	2.060.670	109.278	1.188.584	5.796.552
na dan 31. 12. 2018.	333.421	2.330.160	1.919.122	91.105	1.190.556	5.782.365

Zemljište je iskazano u iznosu od 333.421 KM i u 2018. godini uvećano je za 265.895 KM.

Povećanje se odnosi na zemljište u Misoči nakon što je 12. 6. 2017. godine Društvo dobilo Rješenje kojim se vrši cijepanje parcele i vrši uknjižba prava vlasništva na dijelu parcele i asfaltnoj bazi.

U toku 2018. godine proveden je proces harmonizacije na pomenutom području i Društvo je upisano kao vlasnik zemljišta. Ovlašteni sudski vještak je izvršio procjenu zemljišta u januaru 2019. godine. Procijenjena vrijednost je 265.895 KM. Navedeni iznos proknjižen je na poziciju ostali prihod – višak.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 2.330.160 KM, a u 2018. godini nije bilo povećanja na ovoj poziciji.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 1.919.122 KM, a čine ih oprema za obavljanje osnovne djelatnosti, uredska i informatička oprema. Povećanje vrijednosti postrojenja i opreme u iznosu od 99.975 KM odnosi se najvećim dijelom na posipače soli od 32.180 KM, planetare od 20.481 KM i ralice za snijeg od 18.369 KM.

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 1.190.556 KM, a čine ih teretna i putnička motorna vozila nabavljena iz sredstava donacije Japana i vlastitih sredstava. U 2018. godini nabavljena su dva Caddy vozila ukupne vrijednosti od 23.629 KM.

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa.

Računovodstvenim politikama definisano je da se materijalna sredstava otpisuju (amortizuju) na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe, odnosno, na osnovu procjene pritanja ekonomskih koristi od korištenja i upotrebe stalnih sredstava.

Stope amortizacije date su u sljedećoj tabeli:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Nematerijalna imovina	5	20
Građevinski objekti	67-100	1-1,5
Informatička oprema	10	10
Ostala uredska oprema	10	10
Asfaltna baza	25	4
Oprema u građevinarstvu	10	10
Bageri - rovokopači	20	5
Utovarivači	20	5
Posipači	20	5
Laboratorija	25	4
Valjci vibracioni	20	5
Kamioni i putnička vozila	14,29	7
Putnička vozila	14,29	7

Obračun amortizacije za 2018. godinu izvršen je na osnovu Odluke direktora Društva od 25.12.2015. godine. Društvo nije izvršilo procjenu vijeka upotrebe materijalne imovine, u skladu sa zahtjevima člana 51. MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, prema kojem se procijenjeni ostatak vrijednosti i korisni vijek upotrebe treba preispitati barem jednom na kraju svake poslovne godine.

Preporuka:

- ***potrebno je preispitati procijenjeni ostatak vrijednosti i korisni vijek upotrebe materijalne imovine barem jednom na kraju svake poslovne godine, u skladu sa zahtjevima člana 51. MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.***

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Društvo na datum bilansa, kao ni na datume prethodnih bilansa, nije vršilo procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, shodno paragrafu 9 i ostalim zahtjevima iz MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, a u vezi sa MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.

Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost, nekretnina, postrojenja i opreme, u iznosu od 5.782.365 KM može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda, a što može imati efekat i na iskazani finansijski rezultat.

Preporuka:

- ***na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.***

Vlasništvo nad nekretninama

Društvo raspolaže podacima o ukupnom broju nekretnina na koje se odnosi imovinsko-pravna problematika, odnosno koliko je građevinskih objekata sa zemljištem u vlasništvu Društva; koliko je građevinskih objekata na kojima nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi te su pokrenuti postupci za rješavanje prava vlasništva kod nadležnih organa. Društvo je i u 2018. godini poduzimalo aktivnosti u cilju obezbjeđenja dokaza o vlasništvu.

I pored toga, od ukupnog broja građevinskih objekata sa zemljištem Društvo nad samo dva objekata ima pravo vlasništva 1/1, dok na najvećem broju imovine ima pravo raspolaganja, a za pojedinu imovinu u zemljišnim knjigama u posjedovnom listu upisana je državna svojina.

Preporuka:

- *potrebno je intenzivirati aktivnosti vezane za obezbjeđenje dokaza o vlasništvu i uknjižbu nekretnina kod nadležnih sudova.*

Hipoteke i založno pravo

Društvo je radi obezbjeđenja kredita kod Bosna Bank International i Union banke u zalog dalo dva objekta u svom vlasništvu.

6.2.1.2 Investicijske nekretnine

Investicijske nekretnine iskazane su u iznosu od 1.901.700 KM.

Iskazani iznos se odnosi na vrijednost zemljišta po procjenama sudskog vještaka koje su izvršene u 2007. i 2011. godini. Procjenom vještaka vrijednost zemljišta uvećana je za 1.657.593 KM. Međutim, navedeno je pogrešno evidentirano na pozicijama „Investicijske nekretnine“ i „Prihodi“, umjesto na pozicijama „Zemljišta“ i „Kapitala-revalorizacionim rezervama“. Neosnovano povećanje prihoda, a time i finansijskog rezultata za 2007. i 2011. godinu, odrazilo se i na strukturu stalnih sredstava i kapitala na dan 31. 12. 2018. godine.

Radi se o imovini koja nije mogla biti klasifikovana kao investicijska nekretnina, budući da ne ispunjava uslove iz tačke 5. MRS-a 40 – Ulaganja u nekretnine. Prema zahtjevima ovog standarda, ulaganje u nekretnine je nekretnina koju vlasnik ili najmoprimac u finansijskom najmu drži, kako bi ostvario prihode od najma ili radi porasta njene tržišne vrijednosti ili oboje, a ne radi njenog korištenja u proizvodnji ili nabavci dobara, usluga, administrativne svrhe ili prodaje u sklopu redovnog poslovanja.

Preporuka:

- *izvršiti prenos investicijske nekretnine, mjerene po fer vrijednosti, na nekretninu koju koristi Društvo, u skladu sa tačkom 60. MRS-a 40 – Ulaganja u nekretnine.*

6.2.1.3 Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani iskazani su u iznosu od 205.932 KM. Isti se odnose se na:

- osnivačka ulaganja u Društvo za proizvodnju građevinskog materijala Misoča d.o.o. Ilijaš u iznosu od 197.588 KM i
- osnivački kapital u Holding preduzeću „Putevi BiH“ u iznosu od 8.344 KM (gdje je Društvo dioničar sa 8,33%).

Društvo ne raspolaže podatkom o procentu učešća u vlasništvu Društva za proizvodnju građevinskog materijala Misoča d.o.o. Ilijaš u kojem je steklo udjel 1997. godine. Nije prezentovana dokumentacija o visini postotnog udjela u navedenom društvu, kao ni dokumentacija o uspješnosti poslovanja za 2018. godinu i prethodne periode. S obzirom da se radi o ulaganjima starijim od dvadeset godina i da se u Registru poslovnih subjekata u BiH ne vodi evidencija o navedenom društvu, smatramo da iskazana ulaganja nisu realna.

Uvidom u finansijske izvještaje Holding preduzeća „Putevi BiH“ za 2018. godinu, konstatujemo da isti posluje sa gubitkom više godina.

Društvo nije izvršilo mjerenje vrijednosti nadoknadivog iznosa ulaganja u Društvo za proizvodnju građevinskog materijala Misoča d.o.o. Ilijaš u iznosu od 197.588 KM u skladu sa tačkom 5.2.1. MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, što ima za posljedicu da su ostali dugoročni finansijski plasmani i finansijski rezultat precijenjeni, a rashodi potcijenjeni za navedeni iznos.

Preporuka:

- *mjerenje osnivačkog udjela u Društvu za proizvodnju građevinskog materijala Misoča d.o.o. Ilijaš vršiti u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti.*

6.2.2 Tekuća sredstva

6.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:

	KM	
	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
ZALIHE	623.956	574.675
Sirovine, materijal i sitan inventar	504.561	563.444
Rezervni dijelovi	119.020	107.716
Dati avansi	374	11.231

Zalihe materijala i rezervnih dijelova iskazane su u finansijskim izvještajima u iznosu od 623.956 KM, a čine ih sirovine, materijal i sitan inventar od 504.561 KM, rezervni dijelovi od 119.020 KM, te dati avansi od 374 KM. Zalihe materijala i rezervnih dijelova početno se vrednuju po trošku nabavke, a za utrošak zaliha primjenjuje se metod prosječne cijene.

6.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata na datum bilansa je sljedeća:

	KM	
	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.836	100.499
Transakcijski račun – domaća valuta	1.481	100.361
Blagajne – domaća valuta	355	138

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na dan 31. 12. 2018. godine iskazani su u iznosu od 1.481 KM, a odnose se na novčana sredstva koja se vode na računima kod poslovnih banaka.

Transakcijski računi otvoreni su kod poslovnih banaka u zemlji: Vakufska banka, kod koje je otvoren glavni račun, Bosna Bank International i Union banka. Generalni direktor Društva i stručni saradnik za poreski sistem iz Sektora za finansije i računovodstvo ovlašteni su za potpisivanje i raspolaganje sredstvima kod poslovnih banaka.

Blagajničko poslovanje utvrđeno je Pravilnikom o blagajničkom poslovanju iz novembra 2017. godine. U glavnoj blagajni se evidentiraju: novčana sredstva podignuta sa transakcijskog računa u KM, takse, te sitni računi. Blagajna se vodi i zaključuje svakodnevno. Visina blagajničkog maksimuma utvrđena je Odlukom direktorice Društva iz 2017. godine, u visini od 600 KM mjesečno.

6.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja:

	KM	
	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
POTRAŽIVANJA, PLASMANI I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	1.180.033	875.756
Potraživanja od kupaca	1.115.802	811.865
Ostala potraživanja	36.771	36.581
Aktivna vremenska razgraničenja	17.139	-
Potraživanja za PDV	10.321	27.310

Struktura potraživanja od kupaca u zemlji data je u sljedećoj tabeli:

	KM	
	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
Potraživanja od kupaca	1.115.802	811.865
Potraživanja od kupaca u zemlji	814.106	801.379
Potraživanja za još nefakturisane isporuke	176.674	67.960
Sumnjiva i sporna potraživanja	217.035	34.548
(Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji)	(92.014)	(92.014)

Potraživanja od kupaca iskazana su u bruto iznosu od 814.106 KM i najvećim dijelom odnose se na potraživanja od JP Ceste Federacije BiH (299.368 KM) i JP Autoceste FBiH (291.811 KM) po ispostavljenim situacijama za izvršene radove održavanja cesta u decembru 2018. godine.

Potraživanja za nefakturisane isporuke iskazana su u iznosu od 176.674 KM i najvećim dijelom odnose se na obračunatu, nefakturisanu zateznu kamatu Općini Vareš od 64.914 KM i potraživanja od JP Ceste i Ceste Company za izdatu so u iznosu od 76.980 KM. **Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da se navedena potraživanja ne odnose na 2018. godinu i ista su precijenjena za navedeni iznos (tačka 6.1.1.3 Izvještaja).**

Sumnjiva i sporna potraživanja iskazana su u iznosu od 217.035 KM i odnose se na potraživanja starija od jedne godine. Za potraživanja u iznosu od 113.310 KM pokrenuti su sudski postupci, ali ista nisu u potpunosti ispravljena na teret rashoda u bilansu uspjeha.

Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iskazana je u iznosu od 92.014 KM i predstavlja potraživanja za koja je izvršena korekcija rezultata poslovanja na teret rashoda. Iznos se odnosi na otpisana potraživanja od kompanija BM Vareš d.o.o. od 86.165 KM i Hidrogradnja Misoča od 5.850 KM.

Ostala potraživanja iskazana su u iznosu od 36.771 KM i najvećim dijelom se odnose na potraživanja za više plaćen porez na dobit iz ranijeg perioda u iznosu od 34.765 KM.

6.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	KM	
	31. 12. 2018.	31. 12. 2017.
KAPITAL	6.336.429	6.334.906
Dionički kapital	6.041.500	6.041.500
Rezerve	239.527	239.527
Neraspoređena dobit ranijih godina	53.879	52.397
Neraspoređena dobit izvještajne godine	1.523	1.482

Dionički kapital iskazan u iznosu od 6.041.500 KM, podijeljen je na 483.320 redovnih (običnih) dionica, nominalne vrijednosti jedne dionice 12,50 KM. U strukturi osnovnog kapitala, državni kapital čini 77,32%, a preostalih 22,68% se odnosi na privatizirani kapital. Državni kapital je u vlasništvu Federacije BiH, a privatizirani u vlasništvu devet dioničara (pravnih i fizičkih osoba).

Ovlaštenja i obaveze vlasnika državnog kapitala, shodno Uredbi o vršenju ovlaštenja organa Federacije Bosne i Hercegovine u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala vrši Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, kao resorno ministarstvo.

Zakonske rezerve su iskazane u iznosu od 239.527 KM. Neraspoređena dobit iskazana je u iznosu od 55.402 KM i čini je dobit iz prethodnih perioda od 53.8792 KM i neraspoređena dobit izvještajne godine od 1.523 KM. Skupština Društva do okončanja revizije nije donijela Odluku o raspodjeli dobiti za 2018. godinu.

6.2.4 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su sljedeće obaveze:

	KM	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017.
OBAVEZE	3.366.667	3.129.544
Dugoročna rezerviranja za troškove i rizike	-	236.834
Dugoročne obaveze	99.118	168.583
Kratkoročne obaveze	3.262.905	2.686.626
Kratkoročne finansijske obaveze	1.113.709	622.331
Obaveze iz poslovanja	1.794.235	1.731.583
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja	257.253	201.591
Druge obaveze	68.529	57.420
Obaveze za PDV	12.392	1.641
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	11.811	67.023
Obaveze za porez na dobit	4.976	5.037
Pasivna vremenska razgraničenja	4.644	37.500

6.2.4.1 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 99.118 KM i u odnosu na prethodnu godinu manje su za 69.465 KM. Odnose se na obaveze po osnovu dugoročnih kredita uzetih u zemlji od 75.786 KM i dugoročne obaveze po finansijskom leasingu od 23.332 KM, putem kojih su nabavljena tri vozila.

Dugoročni krediti uzeti u zemlji (75.786 KM) odnose se na obaveze po kreditu sklopljenom sa BBI bankom 28. 6. 2018. godine, na osnovu Okvirnog sporazuma iz 2017. godine i na iznos od 320.000 KM, sa kamatnom stopom od 6,69% i rokom otplate do 22. 6. 2020. godine. Tokom 2018. godine u cijelosti je otplaćen kredit sklopljen također sa BBI bankom 16. 6. 2017. godine, na period od godinu dana u iznosu od 500.000 KM, kamatne stope od 6,68%. Po ovom kreditu Društvo je omogućilo uknjižbu hipoteke I reda u korist BBI banke na nekretnini upisanoj u ZK ured Općinskog suda u Sarajevu (k.o. Sp Sarajevo - Mahala LI, ZK uložak broj 277, k.č. 274, opisana kao kućište, dvorište i kuća, površine 276 m², čija ukupna procijenjena vrijednost iznosi 1.038.141 KM). Stanje po ovom kreditu na dan 31. 12. 2018. godine je nula.

Dugoročne obaveze po finansijskom leasingu iskazane su u iznosu od 23.332 KM, a odnose se na zaključene Ugovore za nabavku tri vozila po finansijskom leasingu, i to:

- Ugovor o finansijskom leasingu sklopljen sa Porsche leasing d.o.o. Sarajevo dana 24. 5. 2017. godine, za Škodu Octaviu, Style (godina proizvodnje 2017), ukupne vrijednosti od 42.661 KM, sa periodom otplate od 60 mjeseci, nominalne kamatne stope 6,50%;
- Ugovor o finansijskom leasingu, sklopljen 1. 8. 2017. godine sa Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo za vozilo marke Škoda Fabia Ambiente (godina proizvodnje 2013), na period od 36 mjeseci, u vrijednosti od 6.992 EUR, uz nominalnu kamatnu stopu 6,23%;
- Ugovor o finansijskom leasingu sklopljen, 1. 8. 2017. godine sa Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo za vozilo marke Škoda Rapid Ambition (godina proizvodnje 2013), na period od 36 mjeseci, u vrijednosti od 4.719 EUR, uz nominalnu kamatnu stopu 6,23%.

6.2.4.2 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 3.262.905 KM, a odnose se na: kratkoročne finansijske obaveze (1.113.709 KM), obaveze iz poslovanja (1.794.235 KM), obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja (257.253 KM), druge obaveze (68.529 KM), obaveze za PDV (12.392 KM), obaveze za ostale poreze i druge dažbine (11.811 KM), te obaveze za porez na dobit (4.976 KM).

Kratkoročne finansijske obaveze, iskazane u iznosu od 1.113.709 KM, odnose se na: kratkoročne kredite uzete u zemlji (823.523 KM), kratkoročni dio dugoročnih kredita (275.601 KM) i kratkoročni dio dugoročnih obaveza po finansijskom leasingu (14.585 KM).

Kratkoročne obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima iskazane su u iznosu od 823.523 KM, a odnose se na sljedeće kratkoročne kredite (od kojih je dio izmiren na dan 31. 12. 2018. godine):

- kratkoročni overdraft kredit „Vakufske banke“ d.d. Sarajevo u ukupnom iznosu od 300.000 KM, sklopljen 7. 9. 2017. godine na period od godinu dana, uz fiksnu kamatnu stopu 4.5%;
- kratkoročni revolving kredit Union banke d.d. Sarajevo, u ukupnom iznosu od 400.000 KM, sklopljen 7. 8. 2018. godine, na period od godinu dana, uz fiksnu kamatnu stopu 4.85%. Revolving kredit za finansiranje obrtnih sredstava je odobren na osnovu okvirnog ugovora o kreditu od 15. 8. 2018. godine, kojim je Društvo osiguralo kao zalag vraćanja kredita nekretninu upisanu u ZK uložak broj 5998 k.o. Donji Butmir, koju čini: parcela broj 559/2 u naravi Velika Bara, poslovni objekat 1 površine 311m², poslovni objekat 2 površine 506m², poslovni objekat 3 površine 306m², pomoćni objekat - portirnica površine 12m² i ekonomsko dvorište površine 4605m². Procjenu nekretnine sačinio je 24. 7. 2018. godine sudski vještak i utvrđena je njena vrijednost od 1.297.000 KM;
- Ugovor o kreditu, sklopljen sa BBI bankom d.d. Sarajevo, u ukupnom iznosu od 120.000 KM, dana 16. 6. 2017. godine, na period od godinu dana, uz fiksnu kamatnu stopu 6%;
- Ugovor o kreditu sklopljen sa BBI bankom d.d. Sarajevo, u ukupnom iznosu od 132.210 KM, dana 25. 12. 2017. godine, na period od godinu dana, uz fiksnu kamatnu stopu 6%. Navedeni kredit je u cijelosti izmiren;
- Ugovor o kreditu, sklopljen sa BBI bankom d.d. Sarajevo, u ukupnom iznosu od 50.000 KM, dana 16. 6. 2017. godine, na period od godinu dana, uz fiksnu kamatnu stopu 6%;
- Ugovor o kreditu, sklopljen sa BBI bankom d.d. Sarajevo, u ukupnom iznosu od 46.000 KM, dana 16. 6. 2017. godine, na period od šest mjeseci, uz fiksnu kamatnu stopu 6%. Navedeni kredit je u cijelosti isplaćen;

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 1.794.235 KM, odnose se na obaveze prema dobavljačima u zemlji. Najznačajniji dobavljači u 2018. godini su: MGBH d.o.o. Sarajevo, Atlas-D d.o.o. Visoko, Ceste Company d.o.o. Kiseljak, Tehnološki centar E&P d.o.o. Zavidovići, Hifa Petrol d.o.o. Sarajevo, Petrol Oil Company d.o.o. Sarajevo, Ame d.o.o. Vogošća DC-Oil d.o.o., Fisija-export Sarajevo, Solana d.d. Tuzla i dr. **Nabavka roba i usluga putem navedenih i svih ostalih dobavljača s kojim je Društvo poslovalo vršila se bez provođenja postupaka javne nabavke, što je šire objašnjeno u tački 7. Izvještaja.**

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih iskazane su u iznosu od 257.253 KM, a odnose se na obaveze za neto plaće i naknade plaća, sa pripadajućim porezom i doprinosima za decembar 2018. godine, obaveze za topli obrok, naknade troškova službenih putovanja, naknade za prevoz na posao i sa posla za oktobar, novembar i decembar 2018. godine. Navedene obaveze izmirene su u tekućoj godini.

Druge obaveze, iskazane u iznosu od 68.529 KM odnose se na neisplaćene naknade članovima Nadzornog odbora, Odbora za reviziju i obaveze po osnovu ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima, te pripadajućih poreza i doprinosa.

Provedenom revizijom utvrdili smo da Društvo nije evidentiralo sve fakture koje se odnose na 2018. godinu u period kome pripadaju, niti je za neblagovremeno ispostavljene fakture izvršilo potrebna rezervisanja, shodno MRS-u 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, zbog čega iste terete narednu, 2019. godinu. Radi se o fakturama po različitim osnovama u iznosu od najmanje 166.831 KM, kao što su: izvođenje građevinskih radova i poslovi zimskog održavanja kooperanata, poslovi košenja trave i korova na objektu autoceste i usluge prevoza soli.

Zbog neprovedenih računovodstvenih postupaka u pripadajućem obračunskom periodu obaveze i troškovi perioda su potcijenjeni za najmanje 166.831 KM, a finansijski rezultat precijenjen za navedeni iznos, što nije u skladu sa članom 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, tačkom 4.49. Okvira za finansijsko izvještavanje i MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva.

Preporuka:

- *troškove i obaveze priznavati i računovodstveno evidentirati u momentu nastanka, u periodu na koji se odnose, a u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i tačkom 4.49 Okvira za finansijsko izvještavanje. Ukoliko u momentu priznavanja ne postoji odgovarajuća knjigovodstvena isprava, evidentiranje vršiti u korist pasivnih vremenskih razgraničenja, shodno MRS-u 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva.*

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 13.901.934 KM i ukupne novčane isplate od 14.000.597 KM, što za rezultat ima negativan novčani tok u iznosu od 98.663 KM. Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2018. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje nisu u potpunosti sastavljene u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjeva ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, te sa članom 38. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH. U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), a nisu date potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja, u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijske izvještaje.

Preporuka:

- *bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjeva ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.*

7. JAVNE NABAVKE

Društvo u 2018. godini, kao ni prethodnih godina, nije provodilo odredbe Zakona o javnim nabavkama⁵ za izvršene nabavke roba i usluga, niti je sačinilo plan nabavki prilikom izrade Plana poslovanja za 2018. godinu, iako je bilo u obavezi.

Uz Plan poslovanja za 2018. godinu predviđene su samo nabavke stalnih sredstava (teretna vozila, agregat, adapteri za zimski nož, kobra razbijači, pumpe, ralice, računarska oprema, remont asfaltne baze), procijenjene vrijednosti od 126.560 KM.

---

⁵ „Sl. Novine FBiH“ br.39/14

Uvidom u dokumentaciju i kartice dobavljača i s njima povezane troškove, uočili smo da je tokom 2018. godine Društvo bez provođenja postupaka i procedura u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama vršilo nabavku roba i usluga od 198 dobavljača u zemlji u vrijednosti od 5.319.736 KM.

Postupak nabavke se provodio na osnovu Liste odobrenih dobavljača sa kojima je Društvo do tada radilo. Za svaki postupak prikupljale su se tri ponude i na osnovu istih biran je ponuđač koji je dostavio ponudu sa najnižom cijenom.

Za istu vrstu dobara i usluga sklapani su Ugovori sa različitim dobavljačima. Navodimo primjer nabavke goriva, gdje su tokom 2018. godine ugovori sklopljeni sa šest dobavljača, i to: HIFA Petrol d.o.o. Sarajevo, Petrol Oil Company d.o.o. Sarajevo, AME d.o.o. Vogošća, Orman d.o.o. Kiseljak, Trgo-šped d.o.o. Kakanj i El Tarik Oil d.o.o. Sarajevo. Od navedenih dobavljača najznačajnije nabavke odnose se na: Petrol Oil Company d.o.o. Sarajevo u vrijednosti od 423.352 KM, HIFA Petrol d.o.o. Sarajevo u vrijednosti od 174.968 KM i AME d.o.o. Vogošća u vrijednosti od 135.191 KM.

Za obavljanje građevinskih usluga i radova Društvo je zaključilo ugovore sa deset kooperanata, bez provedenih postupaka javnih nabavki, i to sa sljedećim dobavljačima: MGBH d.o.o. Sarajevo, SP-AR d.o.o. Sarajevo, Atlas-D d.o.o. Visoko, Trgo-šped d.o.o. Kakanj, Almy d.o.o. Zenica, Ceste Company d.o.o. Kiseljak, Agi d.o.o. Konjic, Termobeton d.o.o. Breza, Bilal d.o.o. Ilijaš i Memi odbojne ograde d.o.o. Živinice. Od navedenih najznačajnije nabavke materijala i usluga odnose se na: MGBH d.o.o. Sarajevo u vrijednosti od 507.412 KM, Atlas –D d.o.o. Visoko u vrijednosti od 130.193 KM, Ceste Company d.o.o. Kiseljak u vrijednosti od 144.458 KM, te Termobeton d.o.o. Breza u vrijednosti od 73.577 KM. Nabavka soli za posipanje puteva vršila se od dva dobavljača: Solana d.d. Tuzla (u vrijednosti od 599.614 KM) i Macot Sol d.o.o. Mostar (u vrijednosti od 18.047 KM).

Pored navedenih nabavki materijala i usluga Društvo je tokom 2018. godine vršilo nabavke i za: naftne derivate (Bitumena 60, Polimerni bitumen, emulzije, lož ulja i sl.) od dobavljača Petrol Oil Company d.o.o. Sarajevo u vrijednosti 919.232 KM i „Boje za puteve za izradu tankoslojne horizontalne signalizacije na putevima“ od dobavljača „FISIJA EXPORT“ d.o.o. Sarajevo u vrijednosti od 302.040 KM.

Kancelarijski materijal nabavljao se od tri dobavljača: Sars svjetlost d.d. Sarajevo, Mikeena d.o.o. Sarajevo i EA Servis d.o.o. Sarajevo.

Shodno navedenom, konstatujemo da je Društvo u 2018. godini vršilo nabavke dobara i usluga u vrijednosti od 5.319.736 KM, bez provođenja postupaka i procedura u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Preporuka:

- ***nabavke roba i usluga provoditi uz dosljednu primjenu procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima, kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava.***

8. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranim podacima Sektora za pravne poslove, protiv Društva se vode sudski sporovi u ukupnoj vrijednosti od 403.070 KM, od čega su tužbe iz radnog odnosa iskazane u iznosu od 338.969 KM, a tužbe po osnovu naknade štete u iznosu od 64.101 KM.

Uprava nije izvršila procjenu koja uključuje sve predmete za koje su podnesene tužbe protiv Društva do 31. 12. 2018. godine, a za koje nisu donesene pravomoćne presude. Nije izvršeno rezervisanje u finansijskim izvještajima u skladu sa zahtjevima MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva.

Preporuka:

- ***izvršiti procjenu za predmete za koje su podnesene tužbe, a za koje nisu donesene pravomoćne presude, i u skladu s tim izvršiti rezervisanje u finansijskim izvještajima prema zahtjevima MRS -a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva.***

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Komentare na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2018. godinu Društvo je dostavilo 16. 8. 2019. godine. U njima su navedene određene primjedbe koje nisu prihvaćene s obzirom na to da nije dato adekvatno obrazloženje i da nije dostavljena relevantna dokumentacija.

Osporavanje date kvalifikacije u Izvještaju o reviziji usklađenosti zbog neprimjene odredbi Zakona o javnim nabavkama prilikom nabavke roba i usluga, nismo mogli prihvatiti jer je učešće državnog kapitala u Društvu 77,32%, a Društvo ispunjava dva od tri propisana uslova utvrđena članom 4, stav 1) Zakona o javnim nabavkama, i to:

- nadzor nad upravljanjem vrši ugovorni organ definiran u tački a) i b) ovog stava,
- više od polovine članova Skupštine, Upravnog ili Nadzornog odbora su imenovani ili izabrani predstavnici ugovornih organa iz tačke a) i b) ovog stava.

Iz navedenog proizilazi da se Zakon o javnim nabavkama odnosi na Dioničko društvo „Sarajevoputevi“ Sarajevo, i da je ono dužno primjenjivati ovaj Zakon.

Rukovodilac sektora
za finansijsku reviziju

Mira Pažin, dipl. oec

Tim
za reviziju:

Alida Selimović, dipl. oec. – vođa tima

Nina Šunjić, dipl. oec. – član tima

IV PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period 1. 1. – 31. 12. 2018. godine			
Naziv pravnog lica: Dioničko društvo „Sarajevoputevi“ Sarajevo			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	7.200.615	6.075.682
1	Prihodi od prodaje robe		
2	Prihodi od prodaje učinaka	7.140.823	6.069.310
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka		
4	Ostali poslovni prihodi	59.792	6.372
II	Poslovni rashodi (od 1 do 7)	7.438.664	6.407.173
1	Nabavna vrijednost prodane robe		
2	Materijalni troškovi	3.430.192	2.740.262
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	2.386.850	2.290.602
4	Troškovi proizvodnih usluga	906.889	693.621
5	Amortizacija	386.491	373.707
6	Troškovi rezervisanja	-	-
7	Nematerijalni troškovi	328.242	308.981
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I – II)	-	-
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II – I)	238.049	331.491
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	4.779	15
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	4.678	
2	Prihodi od kamata	-	-
3	Pozitivne kursne razlike	-	-
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	-	-
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	-	-
6	Ostali finansijski prihodi	101	15
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	58.178	34.226
1	Finansijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima		
2	Rashodi kamata	57.509	34.222
3	Negativne kursne razlike	-	-
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	-	-
5	Ostali finansijski rashodi	669	4
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	-	-
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	53.399	34.211
VII	Dobit redovne aktivnosti (III - VI) > 0		
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III - VI) < 0	291.448	365.702
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	435.108	423.473
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	-	-
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	-	-
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	-	-
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	-	-
5	Dobici od prodaje materijala	106.390	11.213
6	Viškovi	265.895	358.000
7	Naplaćena otpisana potraživanja	-	-
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	-	-
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	62.823	50.157
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	19.343	56.012
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	11.186	37.585
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	-	-
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	-	-
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	-	-
5	Gubici od prodaje materijala	-	-
6	Manjkovi	-	-
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	-	-
8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	-	-

9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	8.157	18.427
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	415.765	367.461
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	-	-
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA	-	-
1*	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	-	-
2*	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	-	-
3*	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
4*	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
5*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnijih grešaka iz ranijih perioda	64.913	29.578
6*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznačajnijih grešaka iz ranijih perioda	185.773	28.359
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XIII	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza	3.457	2.978
XIV	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza	-	-
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA	-	-
1	Porezni rashodi perioda	1.934	1.496
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA	-	-
XV	Neto dobit neprekinutog poslovanja	1.523	1.482
XVI	Neto gubitak neprekinutog poslovanja	-	-
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA	-	-
XVII	Neto dobit perioda	1.523	1.482
XVIII	Neto gubitak perioda	-	-
B)	OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK	-	-
	Ukupna neto sveobuhvatni dobit perioda	1.523	1.482
	Ukupni neto sveobuhvatni gubitak perioda	-	-

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 22. 2. 2019. godine.

Direktor
Nataša Fazlić

Bilans stanja na dan 31. 12. 2018. godine					
Naziv pravnog lica: Dioničko društvo „Sarajevoputevi“ Sarajevo					
		Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
1	2	3	4	5	5
A K T I V A					
A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (od 1 do 8)		19.780.042	11.882.772	7.897.270	7.913.519
1	Nematerijalna sredstva	55.458	55.458	-	865
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	17.609.678	11.827.314	5.782.364	5.804.362
3	Investicione nekretnine	1.901.700	-	1.901.700	1.901.700
4	Biološka sredstva	-	-	-	-
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	-	-	-	-
6	Dugoročni finansijski plasmani	205.932	-	205.932	205.932
7	Druga dugoročna potraživanja	-	-	-	-
8	Dugoročna razgraničenja	7.274	-	7.274	660
B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA		-	-	-	-
C) TEKUĆA SREDSTVA (od 1 do 2)		13.894.612	12.088.786	1.805.826	1.550.930
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	4.552.899	3.928.943	623.956	574.675
2	Gotovina, kratk. potraživanja i kratkoročni plasmani	9.341.713	8.159.843	1.181.870	976.255
D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA		-	-	-	-
E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA		-	-	-	-
I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)		33.674.654	23.971.558	9.703.096	9.464.449
II) Vanbilansna evidencija - vanbilansna aktiva		-	-	-	-
UKUPNO AKTIVA (I+II)		33.674.654	23.971.558	9.703.096	9.464.449
P A S I V A					
A) KAPITAL (od 1 do 10)				6.336.429	6.334.906
1	Dionički kapital			6.041.500	6.041.500
2	Ostali osnovni kapital			-	-
3	Emisiona premija			-	-
4	Rezerve			239.527	239.527
5	Revalorizacione rezerve			-	-
6	Nerealizovani dobiti			-	-
7	Nerealizovani gubici			-	-
8	Neraspoređena dobit			55.402	53.879
9	Gubitak do visine kapitala			-	-
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli			-	-
B) DUGOROČNA REZERVISANJA				-	236.834
C) DUGOROČNE OBAVEZE				99.118	168.583
D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE				-	-
E) KRATKOROČNE OBAVEZE (od 1 do 8)				3.262.905	2.686.626
1	Kratkoročne finansijske obaveze			1.113.709	622.331
2	Obaveze iz poslovanja			1.794.235	1.731.583
3	Obaveze iz specifičnih poslova			257.253	201.591
4	Obaveze po osnovu plaća i ostalih primanja zaposlenih			99.871	50.930
5	Druge obaveze			68.529	57.420
6	Obaveze za PDV			12.392	1.641
7	Obaveze za ostale poreze i druge dažbine			11.811	67.023
8	Obaveze za porez na dobit			4.976	5.037
F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA				4.644	37.500
G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE				-	-
I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)				9.703.096	9.464.449
II) Vanbilansna evidencija - vanbilansna pasiva				-	-
UKUPNO PASIVA (I+II)				9.703.096	9.464.449

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 22. 2. 2019. godine.

Direktor
Nataša Fazlić

Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine			
(Direktna metoda)			
Naziv pravnog lica: Dioničko društvo „Sarajevoputevi“ Sarajevo			
	Opis	IZNOS	
		Tekuća godina	Prethodna godina
	A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
I	Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	8.727.026	8.091.083
1	Prilivi od kupaca i primljeni avansi	8.709.599	8.050.371
2	Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	4.776	-
3	Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	12.651	40.712
II	Odlivi iz poslovnih aktivnosti	7.647.426	7.998.263
1	Odlivi iz osnova isplate dobavljačima i dati avansi	4.977.716	5.187.059
2	Odlivi iz osnova plaća, naknada plaća i drugih primanja zaposlenih	2.254.994	2.299.656
3	Odlivi iz osnova plaćenih kamata	-	443.249
4	Odlivi iz osnova poreza i drugih dadžbina	344.709	68.299
5	Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	70.007	-
III	Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.079.600	92.820
IV	Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	-
	B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI		
I	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	22.630	9.469
1	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-
2	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela	-	-
3	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	-	-
4	Prilivi iz osnova dividendi i učešća u dobiti	-	-
5	Prilivi iz ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	22.630	9.469
II	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	1.512	1.378
1	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	1.512	1.378
2	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	-
3	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	-
III	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti	21.118	8.091
IV	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti	-	-
	C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
I	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	5.152.278	1.763.700
1	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	-	-
2	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	420.666	-
3	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	4.731.612	1.763.700
4	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	-
II	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	6.351.659	1.966.481
2	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	664.046	148.619
3	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	3.908.089	1.705.400
4	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	28.728	40.610
5	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	1750.796	71.852
III	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti	-	-
IV	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti	1.199.381	202.781
	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE	13.901.934	9.864.252
	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE	14.000.597	9.966.122
	F. NETO PRILIV GOTOVINE	-	-
	G. NETO ODLIV GOTOVINE	98.663	101.870
	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda	100.499	202.369
	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-
	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-
	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda	1.836	100.499

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 22. 2. 2019. godine.

Direktor
Nataša Fazlić

Izveštaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31. 12. 2018. godine

Naziv pravnog lica: Dioničko društvo „Sarajevoputevi“ Sarajevo

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit	Ukupno		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na dan 31. 12. 2016. god.	6.041.500	-	-	239.527	52.397	6.333.424	-	6.333.424
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ponovo iskazano stanje na dan 31. 12. 2016. godine odnosno 1. 1. 2017. godine	6.041.500	-	-	239.527	52.397	6.333.424	-	6.333.424
5. Efekti revalorizacije materijala i nemat. sredstava	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	1.482	1.482	-	1.482
8. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Stanje na dan 31. 12. 2017. godine, odnosno 1. 1. 2018. godine	6.041.500	-	-	239.527	53.879	6.334.906	-	6.334.906
12. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Ponovo iskazano stanje na dan 31. 12. 2017. godine, odnosno 1. 1. 2018. god.	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Efekti revalorizacije materijala i nemat. sredstva	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	1.523	1.523	-	1.523
18. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	-	-	-	-	-	-	-	-
19. Stanje na dan 31. 12. 2018. god	6.041.500	-	-	-	55.402	6.336.429	-	6.336.429

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 22. 2. 2019. godine.

Direktor
Nataša Fazlić